

know all I want done -
Please praise me
via. Blixen.

is it right to
come to your house and
take like this, but I
can't help it. I tried
to go on but I can't
do it. Please take me
back to the young folks.
Just as Mohr, Ruvim,

**INTRO TIL KAREN BLIXEN:
"SKIBSDRENGENS FORTÆLLING"**

Folkekirkens skoletjeneste i Aalborg kommune

ONSDAG DEN 19. NOVEMBER 2014 KL. 9.30
ONSDAG DEN 19. NOVEMBER 2014 KL. 12.00
ANSGAR KIRKE, AALBORG

INTRODUKTION TIL "SKIBSDRENGENS FORTÆLLING" AF KAREN BLIXEN

Introduktionen er udarbejdet i forbindelse med Folkekirkens skoletjeneste i Aalborg kommunes tilbud: "Skibsdrengens fortælling" med historiefortæller Anette Jahn fra Maale Fortælleteater :

ONSDAG D. 19. NOVEMBER 2014 10.30

ONSDAG D. 19. NOVEMBER 2014 KL. 12.00

TORS DAG D. 31. OKTOBER KL. 11.00 alle dage i ANSGAR KIRKE

Introduktionen indeholder:

- Om arrangementet og Anette Jahn
- Kortfattet præsentation af Karen Blixen
- Om Karen Blixens forfatterskab
- Karen Blixen og kristendommen/religionen
- Om "Skibsdrengens fortælling" – intro, kommentarer
- Opgaver til brug i forb. med arrangementet

Introduktionen er tænkt til brug som baggrundsstof for/efterbehandling af "Skibsdrengens fortælling" og har til formål at lægge op til, at eleverne før forestillingen får en kort præsentation af forfatteren Karen Blixen og fortællingen samt at give eksempler på elevopgaver/samtaleemner til brug i faget kristendomskundskab. Der vil eks. i forbindelse med arbejde med fortællingen i danskfaget være andre relevante litterære og tekstmæssige tilgange til fortællingen.

Om arrangementet og Anette Jahn

I forbindelse med udarbejdelsen af Folkekirkens skoletjeneste i Aalborg kommunes årsplan for skoleåret 2014 – 2015 har det været et fokuspunkt, at der skulle være et eller flere "oplevelsestilbud" for de ældste klassetrin, hvor tilmeldte klasser kom ud af klasselokalet og fik en oplevelse med relationer til et eller flere af skolens fag, specielt med henblik på kristendomskundskabsfaget og dets mange facetter som det fremgår af "Fælles mål" for faget, men også gerne relationer til f. eks. undervisningen i dansk, billedkunst m.m.

Et af disse tilbud er derfor "Skibsdrengens fortælling" af Karen Blixen, der som en fortælleforestilling bliver fremført af Anette Jahn fra Maale Fortælleteater på Fyn. Anette Jahn har virket som professionel historiefortæller siden 2004. I 2008 vandt hun danmarksmesterskabet i historiefortælling, og hun har været indstillet til finalen om Den Fynske Kulturpris i 2012. Anette Jahn er uddannet antropolog (2001).

Anette Jahn arbejder i feltet mellem historiefortælling, tater og er kropslig performer.

Anette Jahn har udgivet tre CD'er:

- *Få livet i tale*. Musikfortælling af H.C. Andersens eventyr – sammen med rytmisk musiker og komponist Morten Musicus (2004)
- *Border min*. En sorgens vandring. Egne tekster m. musik af Stine Michel og Peter Kunz (2008)
- *Ravperlen*. Historien fortælles inde i gravkammeret på Jættestuen Mårhøj. tekst, fortælling, musik og sang: Anette Jahn (2011)
samt bogen: *Himmelsmilet*, der udkom i 2008

Kortfattet præsentation af Karen Blixen

Hver gang man tager en halvtredskroneseddel op af tegnebogen for at betale for noget man har købt, ser man bogstaveligt Karen Blixen i øjnene. Siden 1997 har hendes portræt været at finde på pengesedlen. At hendes portræt er at finde her er ingen tilfældighed – Karen Blixen er kort sagt internationalt set en af de tre mest læste og berømmede danske forfattere sammen med Søren Kierkegaard og H.C. Andersen.

Indenfor Danmarks grænser er Karen Blixen måske ikke kendt i samme omfang som de to andre, men hun er ubetinget én af ikke blot Danmarks største forfattere, men også er at betragte som en af verdenslitteraturens store forfattere, idet hun bl.a. i 1954 var på tale som modtager af Nobelprisen i litteratur, der imidlertid gik til den amerikanske forfatter Ernest Hemmingway – der dog galant hævdede, at det ville have glædet ham meget hvis prisen var fået til Karen Blixen.....

I Kulturministeriets Kulturkanon, der blev offentliggjort i 2006 og består af godt 100 værker indenfor kunstarterne arkitektur, billedkunst, litteratur, film, design, populærmusik, scenekunst m.m. har Karen Blixen ligeledes en fremtrædende plads, idet hendes forfatterskab er blandt ét af de 14 forfatterskaber - i øvrigt som den eneste kvindelige danske forfatter – der skal

undervises i løbet af skoleforløbet. Karen Blixen indgår i den fælles litteraturkanon. Begrundelsen herfor er at hendes forfatterskab er ét af mange kunstneriske udgangspunkter for en fortsat debat om den danske kunst og kultur, og er én af nøglerne til forståelsen af hvad det vil sige at "være dansk".

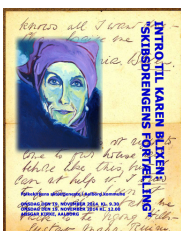
Karen Blixen (Karen Christentze Dinesen 1885 – 1962) er født på som næstældst barn i en søskendeflok på 5 på gården Rungstedlund nord for København. Blixen-navnet og titlen baronesse, fik hun, da hun i 1914 blev gift med den svenske baron Bror Blixen (1886 – 1946), der var én af de bedst betalte storvildjægere i Britisk Østafrika (nuværende Kenya).

Karen Blixens var 10 år gammel, da hendes far begik selvmord og hun blev efter hans død opdraget af hendes mor og dennes søster sammen med en guvernante.

Helt fra barneårene læste Karen meget, hun skrev og tegnede. Som 17 årig kom hun på tegneskole og som 19 årig kom hun på Kunstakademiet i København.

Hun fik trykt flere tekster i forskellige tidsskrifter (fortællingerne "Eneboeren" og Pløjeren" – begge i 1907), men hverken maleri eller skrivi blev rigtigt til noget.

Som 24-årig forelskede Karen sig i hendes halvfætter, den svenske baron Hans von Blixen-Finecke, en af tidens mest eftertragtede ungarke. Den ulykkelige forelskelse endte med, at Karen blev forlovet med Hans von Blixen-Fineckes tvillingebror, Bror. Sammen besluttede de at skabe sig en fremtid i Britisk Østafrika (fra 1919 Kenya) hvor de i 1914 blev gift og overtog en kaffeplantage og etablerede Karen Coffee Company Ltd.

I 1918 mødte hun den engelske storvildjæger Denys Finch Hatton og efter sin separation fra Bror, der var mere til jagter, fest og damer end til et stabilt ægteskab i 1921 og senere skilsmisse i 1921 udviklede der sig et venskab og senere en langvarig kærlighedsaffære med Denys. I 1922 forsøgte hun at blive gravid med ham – men forgæves og hun forblev barnløs.

Økonomisk gik kaffefarmen dårligt og Karen Blixen blev nødsaget til at sælge farmen. På samme tid blev Denys Finch Hatton dræbt ved et flystyrt og Karen Blixen vendte derfor tilbage til Danmark hvor hun bosatte sig på Rungstedlund som hun overtog efter moderen i 1939. Rungstedlund blev hendes hjem til hendes død i 1962.

Karen Blixen - pasfoto

Karen Blixen på farmen i Kenya
(ca. 1925)

Karen Blixen – tilbage i
Danmark

Karen Blixen på
Rungstedlund

Karen Blixen (ca. 1955)

Karen Blixen (ca. 1960)

Karen Blixen vendte hjem til Danmark – såret på både krop og sjæl - hun havde pådraget sig kønssygdommen syfilis som efter fejlbehandling m. bl.a. kviksølv kun delvist var kureret og påvirkede hendes helbred, og dels havde både skilsmissen fra Bror og tabet af Denys taget hårdt på hende.

Tilbage i Danmark begyndte Karen Blixen et nyt liv med fokus på det at skrive.

Om Karen Blixens forfatterskab

Karen Blixens forfatterskab begynder for alvor da hun er omkring 50 år og hendes stil undergår ikke de store forandringer i form og struktur i forfatterskabets forløb som man ofte ser hos forfattere der debutterer i en ung alder.

Igennem årene på farmen i Afrika havde Karen Blixen ofte lyttet til de indfødtes fortællinger og hun betragtede og beskrev sig selv som *storyteller* mere end som forfatter. Hun har uden tvivl brugt mange af elementerne i de indfødtes fortællinger i sit kommende forfatterskab.

Storytelling (fortælling) er en måde at videreformidle information på ved hjælp af virkemidler som ord og billeder. Fortællingen er i alle kulturer et middel til både underholdning og undervisning og bevarelse af kulturen. Fortællingen gengiver elementer af vores verdensbillede og fortællingen handler ofte om begreber som moral og værdi og udtrykker ofte vores/fortællerens på rigtigt og forkert. Fortællingen som genre er med til at understøtte, bekræfte og opbygge kultur og normer.

Fortællingen som genre er ofte kendetegnet ved et eller flere af følgende litterære træk (bilag 1):

- handlingen udspilles ofte i historisk tid eller i en ikke nærmere definerbar periode
- rummer ofte elementer fra gamle myter (manglende virkelighedsgrundlag) og forsøger at forklare noget om virkelighedens indretning (jf. eventyr)
- udbredt brug af metaforer/sprogbilleder og symbolik
- indholdet kredser ofte om personernes egen identitet – ”hvem er jeg”
- ofte opbygget om modsætninger som f.eks.; barn/voksen, fri/bundet, individ/fællesskab
- omhandler ofte enkeltindviders livsforløb/skæbne
- skriver sig ind i samtiden ved at beskæftiger sig med det oprindelige, det primitive og det eksistentielle
- der inddrages ofte drømmetydninger i fortællingen
- indeholder ofte et ”sammenstød” mellem to universer: et fantastisk og et ikke-fantastisk.
- rummer dobbelthed (overfladens betydning/underliggende betydning)

Karen Blixen skrev allerede mens hun var i Afrika, men skrivelserne førte ikke til anerkendelse. Først med *Seven Gothic Tales* (1934), skrevet under pseudonymet Isak Dinesen, var der tale om en egentlig debut. Bogen udkom i oversættelsen *Syv fantastiske fortællinger* (1935). Senere er der kommet et stort antal værker, og Karen Blixen har vundet stor anerkendelse over hele verden.

Forfatterskabet er for en stor del atypisk for sin tid, da historierne sædvanligvis foregår i aristokratiske miljøer i tiden ca. 1770-1848. Men forfatterskabet skriver sig samtidig ind i sin samtid ved at beskæftige sig med det oprindelige, det primitive, som også var litteraturtendensen i Danmark i 1920-erne og 1930-erne. Og det eksistentielle aspekt, der er til stede i stort set alle fortællingerne, var en tendens i 1940-ernes øvrige danske litteratur. Så set i det lys var Karen Blixen moderne og på linje med sin tid.

Hendes historier er bygget op over ”de store fortællinger”s mønster. Dvs. at forfatteren er en stedfortræder for den skabende Gud der med sin fortælling skaber et ordnet billede af verden. Flere historier er skrevet efter ”det kinesiske æskeprincip”, hvor én historie ligger inden i en anden historie, som igen ligger inden i en tredje osv. Der er et gennemgående fortællende forløb i teksterne og opbyggelige budskaber. Hendes fortællinger betyder altid noget andet og mere end det, der umiddelbart fortælles – et træk der også kendes fra eventyrdigtere som f. eks. H. C. Andersen.

Selvom fortællingerne ikke foregår i Karen Blixens samtid, er det altid muligt at sætte sig ind i personernes psykologi, fordi Karen Blixen har et overblik over såvel fortællingerne som sine personers historie. Fortællingerne har almenmenneskelige og eksistentielle elementer, som gør dem eviggyldige. Karen Blixen var et eksempel på en stærk kvinde, der realiserede sig som en stor forfatter og forsøgte at drive sin farm i Afrika, og er derfor ofte omtalt anerkendende af moderne feminister, selv om hun ikke selv regnede sig for at være feminist.

Karen Blixen skrev i en årrække under forfatterpseudonymer: Isak Dinesen, Osceola og Pierre Andrézei. Typisk for de fleste af hendes værker er, at de er forfattet på engelsk og senere omskrevet på dansk af hende selv. Da "Seven Gothic Tales" udkom i USA i 1934 bruger Karen Blixen pseudonymet Isak Dinesen for første gang. Da bogen udkommer i Danmark fastholder hun navnet, selvom hendes rigtige navn for længst er kendt. At hun benytter efternavnet Dinesen er oplagt, idet det er hendes fødenavn. Om navnet Isak har hun selv i et interview i 1960 fortalt at hun valgte navnet efter fortællingen i 1. Mosebogs fortælling om Sara, der ler da Gud giver Sara besked om, at hun skal føde en søn. Karen Blixen fortæller selv: "Og så siger hun bagefter, at hun vælger at kalde ham for Isak, for det betyder latter, og hun håber og ønsker, at hele verden skal le med hende. Det syntes jeg var en tiltalende tanke". Måske identificerer Karen Blixen sig med Sara u den forstand, at hun selv i en forholdsvis høj alder får et forfatterskab, som Sara får en søn – måske har hun haft til hensigt at bruge et mandnavn i sit pseudonym i en tid, hvor kvindelige forfattere var i undertal og måske ikke helt så respekterede som de mandlige forfattere.

Fra og med "Den Afrikanske Farm", der udkommer i 1937 benytter hun sig af hendes eget navn, bortset fra enkelte undtagelser.

Karen Blixen og kristendommen/religionen.

Mange litteraturkritikere og forskere har op igennem tiden forsøgt at beskrive eller forklare Karen Blixens forhold til kristendommen uden dog at komme til noget entydigt svar på spørgsmålet. Måske tværtimod.

Hun er vokset op i en familie, hvor hun især – efter faderens selvmord – var påvirket af sin mors families kristeligt/moralske påvirkning. Moderen, mormoderen og hendes søster var tilhængere af den *unitariske bevægelse*, der hævder enheden i Guds væsen, og derfor må forkaste det kristne treenhedsdogme (at Gud har tre fremtrædelsesformer: Gud Fader, Gud Søn og Gud Helligånd). Jesus betragtes hos unitarierne ikke som Guds søn, men som "den store lærer" – det lysende forbillede. I den unitariske bevægelse søger at virke for tolerance, tankens frihed og tillid til den menneskelige fornuft – og bevægelsen er på mange måder dermed i opposition til Folkekirken og kirkens bekendelsesskrifter. Karen Blixen var derfor "resultatet" af to modsætninger – den eventyrlystne far med trang til frihed og en mor der stod for nøjsomhed og uplettet, streng moral.

Karen Blixen udtaler ikke selv klart om hendes forhold til kristendommen. I sine udtalelser spænder hun vidt, idet hun i 1951 skrev til en god ven, at hun ikke var kristen – og aldrig havde været det. 10 år senere sagde hun til en journalist: "Jeg kan ikke forklare det, jeg kan ikke definere det, men jeg tror på Gud".

Karen Blixens forhold til kristendommen og den etablerede kirke må betragtes som yderst ambivalent, men hele hendes forfatterskab er gennemsyret af en dialog med kristendommen. I hendes fortællinger og forfatterskab finder man en tydelig religiøsitet, der centrerer sig om Guds enhed som en skabende kraft, det enkelte menneskes gudgivne egenskaber, mange eksempler på relationer til kendte bibelske fortællinger og fokus på temaer som skæbne, lidelse, fortvivelse, tilgivelse, men samtidig rummer hendes forfatterskab en stærk kritik af den "etablerede kristendom" og dens moral, der fornægter sanserne og menneskets frie udfoldelse.

At Karen Blixen var yderst fortrolig med de bibelske fortællinger hersker der derimod ikke tvivl om – de ligger igen og igen som en undertone og en ramme om hendes fortællinger.

Skibsdrengens fortælling

"Skibsdrengens fortælling" er den første af 11 fortællinger der indgår i bogen "Vintereventyr", der udkom på dansk i 1942 under Karen Blixens eget navn, samme år som den udkom i USA.

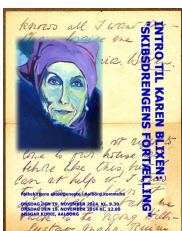
De 11 fortællinger i bogen har alle et fælles gennemgående tema, nemlig begrebet *skæbne* og deres centrale spørgsmål drejer sig om hvordan mennesket står i forhold til skæbnen og om hvorvidt mennesket kan ændre tiden og skæbnen for at realisere egne livsmuligheder, set i lyset af "det store regnskab" alle menneskelige handlinger indgår i.

Decoupage: "Skibsdrengens fortælling" H.M. Dronning Margrethe 2004

Historien:

Hovedpersonen i "Skibsdrengens fortælling", Simon, begår en barmhjertig handling og redder vandrefalken i skibsmastens top. Simon identificerer sig med fuglen og føler sig fri ved tanken. Et par år senere er Simon på landlov langt oppe i Norge. Han stikker russeren Ivan ned med sin kniv, fordi Ivan vil hindre Simon i at mødes med Nora og modtage det kys, han har fået stillet i udsigt. Da Ivans kammerater vil hævne drabet på deres landsmand, reddes Simon af vandrefalken, der nu har antaget skikkelse af lappekonen Sunniva.

Eksempler på elevopgaver/samtaleemner i forbindelse med "Skibsdrengens fortælling"

Nedenstående elevopgaver/samtaleemner er tænkt brugt i forbindelse med arbejdet med "Skibsdrengens fortælling" i faget kristendomskundskab.

1. a.)Hvad forstår du/I ved begrebet skæbne?

b.)Hvad forstår du/I med "menneskets frie vilje"?

c.)Hvad forstår du/I med ordene fra den apostolske trosbekendelse (Folkekirkens bekendelsesskrift): Vi tror på Gud Fader, den Almægtige – himmelens og jordens Skaber

d.) Kan der i kristendommen ske andet i verden end det Gud vil?

Læs evt. Mattæusevangeliet kap. 23, vers 37: "Hvor ofte ville jeg ikke samle dine børn, som en høne samler sine kyllinger under vingerne, men I ville ikke".

2. a.)Hvilken episode i fortællingen har en reference til bibelens syndefaldsberetning om Adam og Eva?

b.)Hvordan er episoden anderledes?

3. a.)Hvilken episode i fortællingen har en reference til bibelens fortælling om Kain der straffes for mordet på sin broder. (Læs 1. Mosebog kapitel 4, vers 3 – 16. Tekst som bilag)

b.)Hvordan er episoden anderledes?

4. a.)Hvilken episode i fortællingen har reference til bibelens fortælling om David der slår Goliat ihjel?

Læs 1. Samuelsbog, kap. 17 i uddrag:

vers5 -6 (Sammenfatning):Nu trådte en kriger frem fra filistrenes rækker og udfordrede til tvekamp. Han hed Goliat og var fra Gat, og han var seks alen og et fingerspand høj. På hovedet havde han en bronzehjelm, og han var iført en brynje af bronze, der vejede fem tusind sekel. På benene havde han bronzeskiner, og på ryggen bar han et krumsværd af bronze....

vers 48 – 50:Da filisteren nu satte sig i bevægelse og styrede lige hen imod David, løb David hurtigt lige imod filisteren foran slagrækken, stak sin hånd ned i tasken og tog en sten op af den, slyngede den rundt og ramte filisteren i panden, så stenen borede sig ind i hans pande, og han faldt næsegrus til jorden.

Sådan overvandt David filisteren med slynge og sten. Han slog filisteren ihjel, skønt han ikke havde noget sværd.

b.) Hvilket begreb dækker over Sunnivas ønske om at hjælpe Simon på trods af at han har slået et menneske ihjel?

c.) Sammenlign med lignelsen om "Den fortabte Søn" (Lukasevangeliet kap. 15, vers 11-32. Tekst som bilag)

d.) Diskuter om det at slå et andet menneske ihjel kan retfærdiggøres?

5. Læs flg. uddrag af fortællingen:

"Simon var overrasket og betaget af lyset heroppe, der syntes at var hele døgnet rundt. Han havde ikke lært geografi, og skrev det ikke på den høje breddegrads regning, men tog det som et udslag af en hidtil ukendt velvilje i verdensrummet, en nåde. Han havde i hele sin barndom været lille af sin alder, en spinkel, svag dreng, men sidste vinter var han brat skudt i vejret og var blevet sværlemmet og stærk. Han følte at denne store lykke måtte komme fra samme sted som klarheden og sødmen i luften og ligesom den, have sit udspring i en ny, overvældende godhed etsteds over ham. Han havde trængt til medgang, for han var af naturen undselig, nu forlangte han ikke mere af de magter der regerede universet. Resten måtte blive hans egen sag. Han gik langsomt og sejt om i den klare verden"

a.) Hvad udtrykker ovenstående uddrag om det enkelte individs ansvar?

b.) Er Simons videre "skæbne" fastlagt på forhånd eller har hans valg i livet betydning?

c.) Hvad signalerer uddraget af fortællingen om forfatterens opfattelse af begrebet skæbne?

6. Centralt i kristendommen er begrebet "Jesu stedfortædende død" – d.v.s. at Jesu korsfæstelse og død er den centrale hændelse i kristendommen som frelsen afhænger af, da Kristus lidelse og død ifølge kristen forståelse er nødvendig for tilgivelse af synd.

I et brev dateret 1028 skriver Karen Blixen:

Menneskeheden har i to tusind Aar været Christus taknemlig fordi han "hengav" sig for dem; men jeg tror virkelig, at det var meget få, som ikke, hvis de fik Tilbud og at Korsfæstelsen skulde finde sted nu i Eftermiddag, for deres personlige Frelses Skyld – selv med det hede Helvede og evig fordømmelse lige i Synet – vilde ile til og sige: det maa De for Himlens Skyld ikke indlade Dem på".

a.) Hvordan forholder Karen Blixen sig til begrebet "Jesus stedfortrædende død" set i relation til individets krav/ønske om selvrealisering?

b.) Hvad udtrykker indholdet af brevet om Karen Blixens forståelse af begrebet "ansvar"?

7. Simon handler i fortællingen både godt og ondt - han involverer sig i de situationer hvor han må træffe et valg – og han står derefter til ansvar overfor sine valg.

a.)Giv eksempler på nogle af de valg Simon må træffe – hvilke konsekvenser har hans valg?

8. Simon møder kærligheden flere steder i fortællingen – og tager imod kærligheden. Han får den godhed tilbage som han har givet. Du får det tilbage, som du sender ud. Han får kærligheden, selvom han ikke selv mener at have fortjent den.

a.)Sammenlign dette med Jesu lignelse om den gældbundne tjener, Matt. kapitel 18, vers 23 – 35.

b.)Hvordan beskriver hhv. fortællingen om Simon og fortællingen om den gældbundne tjener begreberne fri/ufri, bundet/ubundet?

c.)Hvordan stemmer dette overens med at Karen Blixen ofte ”vender de bibelske beretninger på hovedet”

Bilag:**Bilag 1: karakteristiske træk ved Karen Blixens fortællinger**

- handlingen udspilles ofte i historisk tid eller i en ikke nærmere definerbar periode
- rummer ofte elementer fra gamle myter (manglende virkelighedsgrundlag) og forsøger at forklare noget om virkelighedens indretning (jf. eventyr)
- udbredt brug af metaforer/sprogbilleder og symbolik
- indholdet kredser ofte om personernes egen identitet – ”hvem er jeg”
- ofte opbygget om modsætninger som f.eks.; barn/voksen, fri/bundet, individ/fællesskab
- omhandler ofte enkeltindviders livsforløb/skæbne
- skriver sig ind i samtiden ved at beskæftiger sig med det oprindelige, det primitive og det eksistentielle
- der inddrages ofte drømmetydninger i fortællingen
- indeholder ofte et ”sammenstød” mellem to universer: et fantastisk og et ikke-fantastisk.
- rummer dobbelthed (overfladens betydning/underliggende betydning)

Tekst: Kain og Abel

Også Abel bragte en offergave, fedtstykkerne af sit småkvægs førstefødte. Herren tog imod Abels offergave, men Kains offergave tog han ikke imod. Så blev Kain meget vred og gik med sænket hoved.

Herren sagde til Kain: »Hvorfor er du vred, og hvorfor går du med sænket hoved?

Hvis du gør det gode, kan du se frit op, men hvis du ikke gør det gode, lurker synden ved døren. Den vil begære dig, men du skal herske over den.«

Siden talte Kain til sin bror Abel, og da de en dag var ude i det fri, overfaldt Kain sin bror Abel og slog ham ihjel. Da spurgte Herren Kain: »Hvor er din bror Abel?« Kain svarede: »Det ved jeg ikke. Skal jeg vogte min bror?«

Herren sagde: »Hvad er det, du har gjort? Din brors blod råber til mig fra jorden. Nu skal du være bandlyst fra den jord, som har spærret sit gab op og drukket din brors blod, som du udgød. Når du dyrker jorden, skal den ikke mere give dig sin grøde. Fredløs og flygtning skal du være på jorden!«

Kain sagde til Herren: »Min straf er for stor at bære. Nu jager du mig bort fra agerjorden, og jeg må skjule mig for dig og være fredløs og flygtning på jorden; så kan enhver, der møder mig, slå mig ihjel.«

Men Herren sagde til ham: »Nej, hvis nogen slår Kain ihjel, skal det hævnnes syv gange.« Og han satte et mærke på Kain, for at ingen, der mødte ham, skulle slå ham ihjel.

Så forlod Kain Herren og slog sig ned i landet Nod øst for Eden.

Tekst: Den fortabte Søn

Han sagde også: »En mand havde to sønner. Den yngste sagde til faderen: Far, giv mig den del af formuen, som tilkommer mig. Så delte han sin ejendom imellem dem. Nogle dage senere samlede den yngste alt sit sammen og rejste til et land langt borte. Der ødslede han sin formue bort i et udsvævende liv; og da han havde sat det hele til, kom der en streng hungersnød i landet, og han begyndte at lide nød.

Han gik så hen og holdt til hos en af landets borgere, som sendte ham ud på sine marker for at passe svin, og han ønskede kun at spise sig mæt i de bønner, som svinene åd, men ingen gav ham noget.

Da gik han i sig selv og tænkte: Hvor mange daglejere hos min far har ikke mad i overflod, og her er jeg ved at sulte ihjel. Jeg vil bryde op og gå til min far og sige til ham: Far, jeg har syndet mod himlen og mod dig. Jeg fortjener ikke længere at kaldes din søn; lad mig gå som en af dine daglejere.

Så brød han op og kom til sin far. Mens han endnu var langt borte, så hans far ham, og han fik medynk med ham og løb hen og faldt ham om halsen og kyssede ham. Sønnen sagde til ham: Far, jeg har syndet mod himlen og mod dig. Jeg fortjener ikke længere at kaldes din søn. Men faderen sagde til sine tjenere: Skynd jer at komme med den fineste festdragt og giv ham den på, sæt en ring på hans hånd og giv ham sko på fødderne, og kom med fedekalven, slag den, og lad os spise og feste.

For min søn her var død, men er blevet levende igen, han var fortabt, men er blevet fundet. Så gav de sig til at feste. Men den ældste søn var ude på marken. Da han var på vej hjem og nærmede sig huset, hørte han musik og dans, og han kaldte på en af karlene og spurgte, hvad der var på færde.

Han svarede: Din bror er kommet, og din far har slagtet fedekalven, fordi han har fået ham tilbage i god behold. Da blev han vred og ville ikke gå ind. Hans far gik så ud og bad ham komme ind. Men han svarede sin far: Nu har jeg tjent dig i så mange år og aldrig overtrådt et eneste af dine bud; men mig har du ikke givet så meget som et kid, så jeg kunne feste med mine venner. Men din søn dér, som har ødslet din ejendom bort sammen med skøger – da han kom, slagtede du fedekalven til ham.

Faderen svarede: Mit barn, du er altid hos mig, og alt mit er dit. Men nu burde vi feste og være glade, for din bror her var død, men er blevet levende igen, han var fortabt, men er blevet fundet.«

Tekst: Den gældbundne tjener

Derfor: Himmeriget ligner en konge, der ville gøre regnskab med sine tjenere. Da han begyndte på regnskaberne, blev en, der skyldte ti tusind talenter, ført frem for ham. Da han ikke havde noget at betale med, befalede hans herre, at han og hans kone og børn og alt, hvad han ejede, skulle sælges og gælden betales. Men tjeneren kastede sig ned for ham og bad: Hav tålmodighed med mig, så skal jeg betale dig det alt sammen. Så fik den tjeners herre medynk med ham og lod ham gå og eftergav ham gælden. Men da den tjener gik ud, traf han en af sine medtjenere, som skyldte ham hundrede denarer. Og han greb ham i struben og sagde: Betal, hvad du skylder!

Hans medtjener kastede sig ned for ham og bad: Hav tålmodighed med mig, så skal jeg betale dig. Det ville han ikke, men gik hen og lod ham kaste i fængsel, indtil han fik betalt, hvad han skyldte. Da hans medtjenere nu så, hvad der var sket, blev de meget bedrøvede og gik hen og forklarede deres herre alt, hvad der var sket. Da kaldte hans herre ham for sig og sagde: Du onde tjener, al den gæld eftergav jeg dig, da du bad mig om det. Burde du så ikke også forbarme dig over din medtjener, ligesom jeg forbarmede mig over dig? Og hans herre blev vred og overlod ham til bødlerne, indtil han fik betalt alt, hvad han skyldte.

Sådan vil også min himmelske fader gøre med hver eneste af jer, der ikke af hjertet tilgiver sin broder.«

Tekst – SKIBSDRENGENS FORTÆLLING

Skibsdrengens fortælling fra Vinter-eventyr af Karen Blixen

Barken »Charlotte« var paa Vej fra Marseille til Athen i Regnvej og høj, graa Sø efter en Storm. Den lille Skibsdreng, der hed Simon, stod paa det vaade, gyngende Dæk, holdt sig fast vedet Vant, og saa op mod de drivende Skyer og mod Stormastens Bramsejlsraa. En Fugl, der havde søgt Tilflugt oppe paa Raaen, havde faaet Fødderne indviklet i noget løst Taklegarn i et af Faldene og kæmpede nu, højt deroppe, forgæves for at blive fri. Drengen kunde fra Dækket se den slaa med Vingerne og dreje Hovedet fra Side til Side. Hans egne Erfaringer havde lært Simon, at enhver maa klare sig selv her i Verden, og at det kun er Børn og Fæhoveder, der stoler paa, at andre skal hjælpe dem. Men den stumme Kamp paa Liv og Død deroppe holdt ham fængslet i mere end en Time, som om han selv havde haft Del i den. Han grundede paa, hvad Slags Fugl, det vel kunde være. I de sidste Dage havde mangfoldige Trækfugle en kort Stund slaaet sig ned i Barkens Rigning: Svaler, Vagtler, Stære og én Gang et Par Vandrefalke, og han troede næsten, at dette var en Vandrefalk. Han kom i Tanker om, at han engang for mange Aar siden i sit eget Land, ikke langt fra sit Hjem, havde set en Vandrefalk paa ganske nært Hold, den sad paa en Sten og fløj lige lodret i Vejret, da han kom op til den. Maaske var det den selvsamme Fugl. Han tænkte: Den Falk er ligesom jeg. Dengang var den der, og nu er den her. Ved denne Tanke vaagnede en Følelse af Fællesskab, en dyb Erkendelse af alt levendes Samhørighed, i Simon. Han stod og saa paa Fuglen med Hjertet i Halsen. Der var ingen af Skibsfolkene i Nærheden til at gøre Nar af ham, han begyndte at tænke over, hvordan han vel bedst kunde entre op i Vantet og hjælpe Fuglen løs. Han strøg sit tykke Haar tilbage fra Panden og smøgede sine ærmer op, gav Dækket til alle Sider om sig et dybt Blik, og begav sig op i Himlen. Han maatte standse og sunde sig et Par Gange, i den vældigt svajende Rigning. Da han kom op i Toppen af Stormasten, hvor Fuglen sad fast, saa han, at det ganske rigtigt var en Vandrefalk. Idet hans eget Hoved kom i Højde med Falkens, opgav den sin fortvivlede Kamp, sad ganske stille og stirrede paa ham med et Par runde, rasende og gennemtrængende gule Øjne. Han maatte holde den med sin ene Haand, mens han fik sin Kniv op af Lommen med den anden, og skar Taklegarnet over. Han blev bange, da han kom til at se ned, men paa samme Tid følte han, – lige fra Haaret, der fløj om Hovedet paa ham, til sine bare Fødder, – at han var kommet herop af egen fri Vilje, og at ingen anden havde kommanderet ham til det. Bevidstheden gav ham en sikker, stolt Lykkefølelse, som om han med sin Bedrift havde bevist at Himlen og Søen, Skyerne og Falken og han selv alle var eet. Just som han havde faaet Falken fri, huggede den ham i Tommelfingeren saa Blodet flød og han var paa Nippet til at slippe den. Han blev vred paa den, og gav den et Slag i Hovedet, saa stoppede han den inden for sin Trøje og kravlede ned igen. Da han kom i Nærheden af Dækket, stod Kokken og Styrmanden ved Foden af Masten, stirrede opefter og brølede hvad Fanden han vel havde der at gøre. Han var saa træt at hans Lemmer smertede og Taarerne kom ham i Øjnene, han trak Falken frem og viste dem den, og den sad ganske stille i hans Haand. De to Søfolk brast i Latter ved Synet af den og gik deres Vej. Simon satte Falken ned paa Dækket, gik et Skridt tilbage og saa vist paa den, men efter en Stund forstod han, at den ikke ved egne Kræfter kunde hæve sig i Vejret fra det glatte Dæk. Han tog den da op igen, og satte den paa en Rulle Tov. Næsten straks begyndte den at pille sig i Fjerene, den gjorde to eller tre rappe Fremstød med Hovedet, og fløj saa pludselig bort. Simon kunde en lille Tid med Øjnene følge dens Flugt over de graa Søer og Bølgedalene. Han tænkte: »Der flyver min Falk.« Da »Charlotte« kom hjem igen, afmønstrede Simon og tog Hyre paa et andet Skib. To Aar efter var han Letmatros paa Skonnerten »Hebe«, som laa for Anker ved Bodø, langt oppe i Norge, paa Sildeindkøb. Til de store Sildemarkeder i Bodø kom Skibe fra alle Verdenshjørner. Her mødtes svenske, finske, danske og russiske Baade, en hel Skov af Master, og paa Landjorden var der en vældig, urolig Livsudfoldelse, i mange Sprog og med store vilde Slagsmaal. Paa Kysten var Boder slaaet op, med Varer af alle Slags, og Handelsmænd af mange Nationaliteter, og Lapperne, – smaa, gule Mennesker med skæve Øjne og lydløse i alle deres Bevægelser, – som Simon aldrig før havde set, kom ned til Skibene, for at sælge perlebroderede Lædervarer, og Knapper og Knivskafter af Rensdyrhorn. Det var tidligt i Maj. Himlen og Havet var saa blændende lyse og klare,

at det var svært at faa Øjnene op imod dem, – salte, uendelige og fyldte med Fugleskrig, som om nogen uafsladelig hvæssede store Knive, til alle Sider og højt oppe i æteren. Simon var overrasket og betaget af Lyset heroppe, der syntes at vare hele Døgnet rundt. Han havde ikke lært Geografi, og skrev det ikke paa den høje Breddegrads Regning, men tog det som et Udslag af en hidtil ukendt Velvilje i Verdensrummet, en Naade. Han havde i hele sin Barndom været lille af sin Alder, en spinkel, svag Dreng, men sidste Vinter var han brat skudt i Vejret og var blevet sværlemmet og stærk. Han følte, at denne store Lykke maatte komme fra samme Sted som Klarheden og Sødmen i Luften og, ligesom den, have sit Udspring i en ny, overvældende Godhed etsteds over ham. Han havde trængt til Medgang, for han var af Naturen undselig, nu forlangte han ikke mere af de Magter, der regerede Universet, Resten maatte blive hans egen Sag. Han gik langsomt og sejt om i den klare Verden. En Aften var han i Byen med Landlov, og gik op til en af Boderne, hvor en lille, russisk Købmand, en Jøde, solgte Gulduhre. Alle Søfolk vidste, at hans Uhre var af slet Metal og ikke kunde gaa, alligevel købte de dem, og paraderede med dem i Byen. Simon saa længe paa Uhre af forskellig Størrelse, men købte ikke noget af dem. Den gamle Handelsmand havde adskillige andre Varer i Boden, og mellem dem en Kasse Appelsiner. Simon havde smagt Appelsiner paa sine Togter, han købte en og tog den med sig i Haanden. Han tænkte at han vilde gaa op paa en Bakke, hvorfra han kunde se Havet, og spise den der. Han gik videre, og var kommet til Udkanten af Landsbyen, da han fik Øje paa en lille Pige i en falmet lyseblaa Kjole, som stod paa den anden Side af et Gærde, og saa paa ham. Hun var vel tretten eller fjorten Aar gammel, saa smal som en Aal, men med et rundt, lyst, fregnet Ansigt og en lang Fletning. De to unge Mennesker tog hinanden i Øjesyn. »Hvad staar du og kigger efter?« spurgte Simon, for at sige noget. Et straalende, hovmodigt Smil brød frem paa Pigens Ansigt. »Paa den Mand, som jeg skal giftes med, kan du da forstaa,« sagde hun. Noget i hendes Udseende gjorde Drengen tillidsfuld og glad, han grinede lidt tilbage til hende. »Det er saa vel mig?« sagde han. »Ha ha!« sagde Pigen, »han er noget mere voksen end du, kan jeg forsikre dig.« »Naa ja, hvad,« sagde Simon, »du er jo ikke voksen selv.« Den lille Pige rystede langsomt og højtideligt paa Hovedet. »Nej,« sagde hun, »men naar jeg bliver voksen, saa bliver jeg meget smuk, maa du vide, – og saa vil jeg have en Hat, og et Par højhælede Sko.« »Vil du have en Appelsin?« spurgte Simon, som ikke kunde give hende nogen af de Ting, hun havde nævnt. Hun saa lidt paa Appelsinen og paa ham. »De er gode at spise,« sagde han. »Hvorfor spiser du den saa ikke selv?« spurgte hun. »Aa, jeg har spist saa mange,« forklarede han, »dengang da jeg var i Athen. – Denne her maatte jeg give en Mark for.« »Hvad hedder du?« spurgte hun. »Jeg hedder Simon,« sagde han, »hvad hedder du?« »Nora,« sagde Pigen, »hvad skal du saa have for din Appelsin, Simon?« Da han hørte sit Navn i hendes Mund, blev Simon dristig. »Vil du give mig et Kys for Appelsinen?« spurgte han. Nora betragtede ham et Øjeblik med stor Alvor. »Ja,« sagde hun, »jeg vil godt kysse dig.« Han blev øjeblikkelig saa varm som om han havde løbet stærkt, og da hun rakte sin Haand ud efter Appelsinen, tog han hende blidt om Haandleddet. I det samme var der nogen inde i Huset, som kaldte paa hende. »Det er min Fader,« sagde hun og prøvede at give ham Appelsinen tilbage, men han vilde ikke tage den. »Kom saa da herop i Morgen,« sagde hun hurtigt, »saa skal jeg give dig et Kys.« Med disse Ord rev hun sig fra ham og gik ind i Huset. Han stod længe og saa efter hende, og gik saa selv bort, tilbage til sit Skib. Simon var ikke i Vane med at lægge Planer langt ind i Fremtiden, og kunde heller ikke nu vide, om han virkelig vilde gaa tilbage til Pigen eller ikke. Næste Aften maatte han blive om Bord, fordi de andre Folk fra Skibet skulde i Land, og det tog han sig heller ikke nær af. Han tænkte sig, at han vilde sidde paa Dækket med Skibshunden, der hed »Alert«, og give sig god Tid til at øve sig i at spille paa en Harmonika, som han for nogen Tid siden havde købt. Den klare Aften var om ham til alle Sider. Himlen var ganske svagt rosenrød, Søen var blikstille og farveløs som Mælkeblende, kun i Køl vandet efter de Baade, der roede indefter brød den i en Stribe af Indigo. Simon sad og spillede, efter en Stund begyndte hans egne Toner at tale saa stærkt til ham, at han standsede, rejste sig og saa op. Da saa han, at Fuldmaanen stod højt paa Himlen. Himlen var saa lys, at Maanen slet ikke syntes at behøves deroppe, det var, som om den var kommet derop af eget Lune. Den var rund, stille og hovmodig. Idet han stod og saa paa den, gik det op for ham, at han maatte i Land, om det saa skulde koste ham Livet. Men han vidste ikke, hvordan han skulde komme der, siden de andre jo havde taget Jollen med sig. Han stod i lang Tid ubevægelig paa Dækket, en lille ensom Figur af en Skibsdreng paa et Skib, indtil han fik Øje paa en Jolle, der blev roet mod Land fra et Skib længere ude, og raabte den an. Det var Folk fra en russisk Skonnert, som hed »Anna«, der skulde

ind paa Kysten i Aften. Da han fik gjort sig forstaaelig for dem, tog de ham med ind, først forlangte de en høj Færgeløn af ham, men siden gav de ham leende hans Penge tilbage. Simon tænkte: »Disse Folk fra »Anna« tror, at jeg skal i Land paa Pigesjov,« og han følte med Stolthed at de havde Ret, men at de paa samme Tid dog tog helt fejl, og ikke vidste Besked med det der virkelig betød noget her i Verden. Da de kom op i Byen, indbød de ham til at gaa ind i en Bod og drikke med dem, og han kunde ikke sige nej, eftersom de jo havde hjulpet ham i Land. En af Russerne var en Kæmpe, saa stor og svær som en Bjørn, han fortalte Simon, at han hed Ivan. Han blev ligestraks ganske beruset, og faldt over Drengen med Bjørnevenlighed, klappede ham paa Ryggen, smilte og lo ham op i Ansigtet, forærede ham en Gulduhrkæde og kyssede ham tilsidst paa begge Kinder. Derved kom Simon til at tænke paa, at han selv ogsaa maatte give Nora en Foræring, naar de saas igen, og saa snart han kunde komme bort fra Russerne, gik han op til den Bod, han kendte, og købte der et lille, blaat Silketørklæde, der havde samme Farve som hendes Øjne. Det var en Lørdag Aften, og der var Folk overalt i de snævre Gyder mellem Husene. De kom drivende enkeltvis eller i lange Rækker med hinanden under Armen, nogle af dem sang højt, og de var alle opsatte paa at faa noget ud af deres Fyraften. Midt i det stærke, larmende og mangfoldige Liv under Fuldmaanen gik hans hemmelige Flugt fra Skibet og de stærke Varer, han havde faaet ind, Simon lidt til Hovedet. Han famlede over Tørklædet i sin Lomme, det var Silketøj, som han aldrig før havde rørt ved, blidt at føle paa, en fin Present til hans Pige. Han kunde ikke huske Vejen op til Noras Hus, foer vild og kom tilbage til det Sted, han var gaaet ud fra. Da blev han saa dødsensangst for at komme for sent og lade hende vente, at han begyndte at løbe. I et smalt Stræde mellem to Træhuse rendte han lige ind i en stor Mand og saa, at det igen var Ivan. Russeren slog sine Arme omkring Drengen og holdt ham som i en Skruestik. »Godt, godt!« lallede han henrykt. »Nu har jeg dig igen, min lille Kylling. Jeg har søgt dig alle vegne, og stakkels Ivan græd, fordi hans Ven var borte.« »Lad mig gaa, Ivan,« raabte Drengen. »Oho!« sagde Ivan. »Javel, nu gaar vi sammen, og jeg skal nok se til, at du faar alt, hvad du vil have. Mit Hjerte og mine Penge er dine, bare dine, gør med dem, hvad du vil. Jeg har ogsaa engang været seksten Aar, et lille Guds Lam, og jeg skal blive det engang til i Nat.« »Lad mig gaa!« raabte Simon igen. »Jeg har Hastværk!« Ivan pressede ham til sig, saa det værkede i Drengen, og famlede med sin anden Haand over ham. »Ja vist, ja vist,« sagde han, »stol nu paa mig, min elskede lille Ven, ingenting i Verden skal skille os to ad. Hør kun, der kommer de andre, – vi skal faa saadan en Nat sammen at du skal huske den, naar du er en gammel Bedstefader.« Pludselig knugede han Drengen tæt ind til sig, som en Bjørn, der bærer et Lam bort, og kyssede ham midt paa Munden. Den afskyelige Fornemmelse af mandlig Legemsvarme, og den vældige Krops Vægt, gjorde den magre Dreng vild af Skræk og Modbydelighed. Han tænkte paa Nora, der nu ventede paa ham bag Gærdet, et slankt lille Skib i den disede Luft, og paa sig selv, midt i et laadent Dyrs hede Omfavnelse. Han slog Ivan med al sin Magt. »Jeg slaar dig ihjel, Ivan,« raabte han, »hvis du ikke lader mig gaa.« »Aa, du skal se at du vil takke mig, inden vi er færdige,« sagde Ivan og gav sig til at synge. Simon famlede i Lommen efter sin Kniv og fik den aabnet med den ene Haand, han kunde ikke faa Armen op, men drev i vildt Raseri Kniven lige til Skæftet ind under den store Mands Arm. Næsten øjeblikkelig følte han det varme Blod løbe ned i sit ærme. Ivan standsede midt i Sangen, gav to lange, dybe Grynt fra sig og tumlede i næste Nu ned paa Knæene. »Stakkels Ivan! stakkels Ivan!« klagede han, og faldt lige paa sit Ansigt. I dette Øjeblik hørte Simon de andre Søfolk fra »Anna« komme om et Hjørne af Gyden, syngende af fuld Hals. Han stod et Minut ganske stille, saa tørrede han Kniven af i Ivans Klæder og saa i det samme, hvordan Blodet samlede sig i en mørk Pøl under den svære Krop. Saa løb han. Da han standsede for at bestemme, hvad Retning han skulde tage, hørte han Søfolkenes Anskrig, idet de fandt deres døde Kammerat. Han tænkte: »Jeg maa ned til Vandet og vaske mine Hænder,« men i samme Øjeblik løb han den modsatte Vej. Lidt efter saa han sig om og opdagede, at han var kommet op paa den samme Sti, hvor han havde været forrige Dag, og den syntes ham da saa vel bekendt, som om han havde færdedes paa den hele sit Liv. Han slog over fra Løb til Gang, og saa med eet Nora staa paa den anden Side Hegnet, ligesom Dagen før, hun var ham ganske nær, inden han fik Øje paa hende i Maaneskinnet. Aandeløs sank han ned paa Knæ foran hende og kunde en Stund ikke faa et Ord frem. Den lille Pige saa ned paa ham. »God Aften, Simon,« sagde hun med sin lille, sikre Stemme, »jeg har staaet her længe og ventet paa dig,« og efter en Pause tilføjede hun: »Jeg har spist Appelsinen.« »Nora!« udbrød Drengen, »jeg har slaaet en Mand ihjel!« Hun stirrede paa ham, men rørte sig ikke. »Hvorfor slog du ham ihjel?« spurgte hun ham lidt efter.

»For at komme her,« sagde Simon, »fordi han vilde holde paa mig. Men han var min Ven.« Han kom langsomt paa Benene. »Han elskede mig!« sagde han og brast i Graad. »Ja,« sagde Nora langsomt og som i sine egne Tanker, »ja, fordi du vilde komme her i Tide.« »Kan du nu skjule mig?« spurgte han hende, »for de er efter mig.« »Nej,« sagde Nora. »Jeg kan slet ikke skjule dig. Min Fader er Præsten her i Bodø, og han vilde lade dem tage dig, hvis han fik at vide, at du havde slaaet en Mand ihjel.« »Kan du da,« sagde Simon, »give mig noget at vaske mine Hænder i?« »Hvad er der med dine Hænder?« spurgte hun, og tog et lille Skridt frem imod ham. Han rakte begge sine Hænder imod hende. »Er det dit eget Blod?« spurgte hun. »Nej,« sagde han, »det er hans.« Hun tog det samme Skridt tilbage igen. »Hader du mig nu?« spurgte han. »Nej, jeg hader dig ikke,« sagde hun, »men læg dine Hænder paa Ryggen.« Idet han gjorde som hun sagde, kom hun lige op til ham, paa sin Side af Havegærddet og slog Armene om hans Hals. Hun pressede sin unge, slanke Krop imod hans mellem Gærdestavene, og kyssede ham. Drengen følte hendes Ansigt, der var blidt og køligt som Fuldmaanen selv, paa sit eget, og da hun slap ham igen, svimlede han, og vidste ikke om Kysset havde varet et Sekund eller en Time. Nora stod ret op og ned, med vidtaabne Øjne. »Nu,« sagde hun langsomt og stolt, »nu lover og sværger jeg dig, at jeg aldrig vil gifte mig med nogen anden end dig, saa længe jeg lever.« Simon stod endnu med Hænderne paa Ryggen, som om hun havde bundet dem der. »Og nu,« sagde Nora igen, »nu maa du løbe, for der kommer de.« De saa et Minut hinanden i Øjnene. »Glem ikke Nora,« sagde hun. Han vendte sig og løb for sit Liv. Han sprang over et Hegn, og ét til, men da han igen kom ned imellem Hytterne, gik han langsomt. Han anede ikke, hvorhen han skulde vende sig. Da han kom forbi et Hus, hvorfra Musik og Stemmer strømmede ud imod ham vendte han om, og gik ind ad Døren til det. Stuen var fuld af Folk, de dansede derinde. Der hang en Tranlampe i en Kæde fra Loftet og skinnede paa dem, og Luften var tyk og brun af Støv, der hvirvledes op fra Gulvet. Simon saa nogle Kvinder imellem de dansende, men der var mange flere Mænd, og de dansede da med hinanden, svang sig og trampede i Gulvet, i dyb Alvor, eller med Latter og Raab. Straks efter at han var kommet ind i Salen brød Musikken af. En Sømand kom frem paa Gulvet med et Strenginstrument som han stemte, og hele Sværmen af Mennesker trak sig tilbage til Væggen for at se paa to russiske Matroser, der vilde vise en Dans fra deres eget Land. Simon tænkte: »Nu snart, maaske om et Øjeblik, kommer Folkene fra den russiske Baad for at søge efter deres Kammerats Morder, og de kan se paa mine Hænder, at det er mig.« De ti Minutter, hvorunder han stod med Ryggen mod Væggen i Dansesalen, midt i den lystige, svedende Menneskehob, var for Drengen af stor, af evig Betydning. Han følte det selv, som om han i denne Stund blev voksen, som de andre. Han anraabte ikke sin Skæbne og klagede ikke. Her var han, han havde slaaet en Mand ihjel, og kysset en Pige, han forlangte ikke mere af Livet, heller ikke forlangte Livet mere af ham. Han var Simon, en Mand som Mændene omkring ham, og han skulde dø nu, som de alle engang skulde dø. Da han igen lagde Mærke til hvad der foregik udenom ham, var en Kvinde kommet ind i Stuen. Hun stod midt paa Gulvet, og saa sig omkring til alle Sider. Det var en lavstammet, bred gammel Kone i Lappernes Klædedragt, og hun knejsede under Lampen, saa myndig, vild og brysk, som om hun ejede hele Huset. Det var klart, at de fleste Folk derinde kendte hende og var en Smule bange for hende, endskønt et Par af dem lo. Da hun hævede Stemmen og talte til dem, blev der stille i Stuen. »Hvor er min Søn?« spurgte hun med høj, skarp Røst, som en Fuglestemme. Straks efter traf hendes Blik Simon selv, og hun styrede tværs over Gulvet og gennem Sværmen, der skilte sig foran hende, lige ind paa ham. Hun strakte sin gamle, vindtørre, mørke Haand ud og tog ham om Albuen. »Kom du nu hjem med mig,« sagde hun, »du behøver ikke at danse her i Nat. Du kan komme til at danse højt nok oppe, inden vi er færdige med dig.« Simon veg lidt tilbage for hende, for han troede først, at hun var fuld eller vanvittig. Men idet hun saa ham lige i Ansigtet med sine klare, gule Øjne, kom det ham for, at han havde set hende før, og at han vilde gøre bedst i at gøre som hun sagde. Den gamle trak ham med sig tilbage igennem Stuen, og han fulgte hende uden et Ord. »Giv nu ikke din Dreng altfor mange Ris, Sunniva!« raabte en af Mændene i Stuen til hende. »Han har ikke gjort noget ondt. Han vilde bare se paa Dansen.« I samme Øjeblik som de kom ud ad Døren, kom en Flok Mænd løbende ned ad Gyden imod Huset, og en af dem stødte, idet han svingede mod Døren, lige paa Simon. Han standsede, gav ham og den gamle Kvinde et Blik, og løb videre. Mens de to gik sammen ind i de smalle Gyder mellem Hytterne, løftede den gamle Kvinde sit Skørt op, og stak Sømmen i Drengens Haand. »Tør dine Hænder af i mit Skørt,« sagde hun. De gik videre, og kom snart til en lille rund Hytte, der i Maaneskinnet ludede mod sin egen Skygge paa

Græsmarken. Lappekonen gik foran ham, men slap ikke sit Tag i hans Arm, Døren var saa lav, at Simon maatte bukke sig for at komme igennem den. Før han gik over Tærsklen, saa han op. Natten var svagt diset nu, og der var en stor Ring omkring Maanen. Den gamle Kones Stue var snæver og dunkel, med kun eet lille Vindue i Væggen, en Lygte stod paa Gulvet og kastede et svagt Skær omkring sig. Rummet var fuldt af Ulve- og Rensdyrhuder, og Luften derinde var ram og kvælende. Saasnart de var kommet over Tærsklen, vendte Kvinden sig til Simon og tog ham om Hovedet. Hun skilte med sine haarde, krogede Hænder hans Haar i Midten og kæmmede det ned til begge Sider, paa Lappemanér. Saa trykkede hun ham en Lappehue om Ørene og traadte lidt tilbage for at se paa ham. »Sæt dig paa min Skammel der,« sagde hun, »men tag først din Kniv frem.« Hun var saa bydende i Holdning og Stemme, at Drengen ikke kunde andet end lystre hende. Han satte sig paa Skamlen, men kunde slet ikke tage sine Øjne fra hendes brune, flade Ansigt, hvori alle de smaa Rynker var som klinede til med Fedt og Snavs. Mens han sad saadan, hørte han en Flok Mennesker løbe ned mod Hytten og standse uden for den. En af dem slog haardt paa Døren, ventede et Øjeblik og bankede saa igen paa den. Den gamle Kone lyttede, saa stille som en Mus. »Nej,« sagde Drengen, og stod op. »Det er ingen Nytte til, for det er mig, de er efter. Du kommer til at lade mig gaa ud til dem.« »Giv mig din Kniv,« sagde hun. Da han rakte hende Kniven, stak hun den lige i sin Tommelfinger, saa at Blodet sprøjtede ud. Hun rystede Haanden, og lod sit Blod dryppe over sit Skørt og over Rensdyrskindet foran hende. »Kom saa ind!« raabte hun. Døren gik op, og to af de russiske Søfolk kom og stod i Døraabningen, der var andre Ansigter, der kiggede over deres Skuldre ind i Hytten. »Er der kommet nogen ind her?« spurgte de. »Vi er ude efter en Mand, som har stukket vor Baadsmand ihjel, men han er sluppet fra os. Har du set eller hørt noget her?« Den gamle Lappekone snurrede sig helt om imod dem. Hendes Øjne skinnede som Guld i Lampelyset. »Har jeg set eller hørt noget?« skreg hun. »Jeg har hørt jer raabe »Mord« over hele Byen! I kyste mig, og min stakkels, fjollede Dreng der, saa jeg skar mig i Haanden, da jeg sprættede mit Rensdyrskind op. Drengen er altfor forskræmt til at hjælpe til, og nu er Skindet spoleret for mig. Det skal I komme til at betale mig for! Hvis det er en Morder, I er ude efter, saa kom ind og søg Stuen igennem. Jeg skal nok faa taget Maal af jer, saa jeg kan kende jer, naar vi ses igen.« Hun var i en saadan rasende Ophidselse, at hun dansede paa Gulvet, hvor hun stod, og stødte med Hovedet som en vred Rovfugl. Russerne kom langsomt ind, saa sig om i Stuen og stirrede paa hendes blødende Haand og blodplettede Skørt. »Send nu ikke nogen Forbandelse over os, Sunniva,« sagde den ene af dem frygtsomt, »vi ved nok, at du kan gøre mange Ting, naar du vil. Her er en Mark for dit Skind og for det Blod, du har mistet.« Sunniva strakte Haanden ret ud, og da han lagde en Mønt i den, spyttede hun paa den. »Saa ud med jer,« sagde hun, »saa kan vi endda være kvit.« Hun fulgte dem til Døren og lukkede og stængede efter dem. Da hun vendte sig mod Drengen, stak hun Tommelfingeren i Munden og suttede paa den, og alt imens kluklo hun for sig selv. Simon rejste sig fra Skamlen, stod lige op og ned foran hende og stirrede hende ind i Ansigtet, og det var for ham, som om han svajede højt oppe i Luften, næsten uden Fodfæste. »Hvorfor hjalp du mig?« spurgte han. »Ved du det ikke?« svarede hun. »Har du ikke endnu kendt mig igen? Men du husker da i hvert Fald den Falk, som sad fast i Taklegarnet i et af Faldene paa din Bark »Charlotte«, da den sejlede i Middelhavet paa Vej til Athen? Den Dag entrede du op i Stormastens Bramsejlsraa for at hjælpe den ud, i haardt Vejr og høj Sø. Den Falk var mig. Vi Lapper flyver ofte saadan for at se os om i Verden. Da jeg først traf dig, var jeg paa Vej til Afrika for at se til min lille Søster og hendes Børn. Hun er en Falk ligesaavel som jeg, naar Hovedet staar saadan paa hende. Denne Gang boede hun i Tagaunga, i et gammelt smuldrende Taarn, saadan et som de der kalder en Minaret.« Hun svøbte en Flig af sit Skørt omkring Tommelfingeren, og bed i den. »Vi glemmer ikke,« sagde hun, »jeg huggede dig i Tommelfingeren, da du tog mig, det er ikke mere end ret, om jeg skal skære min egen Tommelfinger til Blods for dig i Nat.« Hun kom lige op til ham og gned blidt to af sine brune, klolignende Fingre mod hans Pande. »Saa du er saadan en Dreng,« sagde hun, »som vil slaa en Mand ihjel, hellere end han vil komme for sent til Stævnemøde med sin Kæreste? Vi holder sammen, skal jeg sige dig, vi Kvindfolk her i Verden. Nu skal jeg mærke dig i Panden, saa at Pigerne kan se det paa dig. De vil synes godt om dig for det.« Hun trak i Drengens Haar, legede med det og snoede det omkring sin Finger. »Hør nu godt efter, min lille Falk,« sagde hun. »Min Oldesøns Svoger ligger i denne Time med en Baad ved Landingspladsen, han skal bringe en Ladning Huder ud til en dansk Baad. Han kan ro dig hjem igen til dit Skib, inden dit Mandskab kommer tilbage. »Hebe« letter Anker i Morgen ved Middagstid, gør hun ikke?

Men naar du er vel om Bord, saa giv ham din Hue med hjem til mig.« Hun tog hans Kniv op, tørrede den i sit Skørt og rakte ham den. »Her er din Kniv,« sagde hun, »du kommer ikke til at stikke den i flere Folk, det faar du ikke Brug for. Det har fra nu af ingen Nød med dig, for du kommer til at sejle paa Havet som en tro Sømand. Vi har Besvær nok med vore Sønner, uden at de skal stikke hinanden ihjel.« Den svimle og forstumlede Dreng gav sig til at fremstamme en Tak. »Vent,« sagde hun, »jeg skal lave dig en Kop Kaffe at kvikke dig op paa, og du kan drikke den, mens jeg vasker din Trøje af.« Hun famlede og raslede med Ild og Kobbertøj i Hjørnet af Hytten, og efter en Stund rakte hun ham en skoldhed, sort Drik i en Spølkum uden Hank. »Du har drukket med Sunniva nu,« sagde hun, »du har drukket lidt Forstand ind, saa at i Fremtiden ikke alle dine Tanker skal falde som Regndraaber i den salte Sø.« Da Simon havde tømt Koppen og sat den fra sig, tog hun ham i ærmet, ledte ham til Døren og lukkede den op for ham. Han blev overrasket ved at se, at det næsten var Morgen. Han kunde fra Sunnivas Dørtærskel se Søen og den fine, mælkehvide Taage over den. Langsomt gav han hende sin Haand til Farvel. Hun stirrede ham ind i Øjnene. »Vi glemmer ikke!« sagde hun. »Du slog mig i Hovedet, dér højt oppe i Masten. Nu skal jeg give dig det Slag tilbage.« Med disse Ord slog hun ham paa Øret, saa haardt, at det blev sort for Øjnene af ham, og hele Verden gyngede op og ned som et Skib i høj Sø. »Nu er vi kvit!« sagde hun og gav ham et stort, onskabsfuldt, skinnende Blik og et let Stød, saa at han kom hurtigt ned ad Trinnet. Fra Døraabningen nikkede hun et Par Gange til ham. Saaledes kom Skibsdrengen tilbage til sit Skib »Hebe«, der skulde lette Anker næste Dag ved Middagstid, og levede saa længe, at han kunde fortælle denne Historie.

Anvendt materiale:

- Vintereventyr, Karen Blixen, Gyldendal 1972
- Den fantastiske fortælling, Anna Schmidt, Institut for Nordisk Filologi
- Karen Blixens teologi, Svend Bjerg, Anis 2011
- Materiale fra Karen Blixen Museet, Rungsted
- leksikaopslag

